

УДК 657.6:657.44

Т. О. Меліхова,

д. е. н., професор, кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9934-8722>

С. С. Грушевий,

магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,

Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3024-7392>

DOI: 10.32702/2306-6792.2023.21.64

УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ СОБІВАРТОСТІ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,

Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

S. Grushevyi,

Master's student, Engineering Educational and Scientific Institute

im. Yu.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

IMPROVEMENT OF ACCOUNTING DOCUMENTATION AND COST CONTROL OF FINISHED PRODUCTS IN ORDER TO IMPROVE THE QUALITY OF ACCOUNTING ORGANIZATION

На промислових підприємствах велику питому вагу у витратах займає собівартість готової продукції. Особливістю формування собівартості є те, що на неї списують елементи витрат, а саме витрати: матеріальні, оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизаційні, інші операційні витрати, загальновиробничі витрати. Однак актуальною проблемою є відсутність документів для ведення обліку та проведення контролю.

Метою роботи є розробка документування обліку та контролю собівартості готової продукції для підвищення якості організації обліку.

Метою контролю собівартості готової продукції є дослідження правильності формування собівартості готової продукції за елементами витрат та відображення в обліку та звітності.

Завдання проведення контролю собівартості готової продукції полягають у перевірці правильності: формування виробничих витрат та загальновиробничих витрат за елементами, розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю та при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції, визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції.

У роботі розроблена методика проведення контролю собівартості готової продукції, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку собівартості готової продукції на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку собівартості готової продукції, вчасно виявити порушення, провести якісну перевірку.

Для удосконалення документування обліку запропоновані відомості, а саме: формування виробничих витрат та загальновиробничих витрат за елементами, розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю та при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції, визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції. Це прискорить розрахунки собівартості та відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, завищення витрат та допоможуть підприємству правильно організувати облік.

At industrial enterprises, the cost of finished products occupies a large proportion of costs. The peculiarity of the formation of the cost price is that it is charged with elements of costs, namely costs: material, labor wages, deductions for social activities, depreciation, other operating costs, general production costs. However, an urgent problem is the lack of documents for record keeping and control.

The purpose of the work is the development of documentation of accounting and control of the cost of finished products to improve the quality of the organization of accounting.

The purpose of controlling the cost of finished products is to study the correctness of the formation of the cost of finished products according to the elements of expenses and their reflection in accounting and reporting.

The task of controlling the cost of finished products is to check the correctness of: the formation of production costs and general production costs by elements, the distribution of general production costs according to the basis of distribution by normal capacity and when using direct costs related to the production of products, the determination of the production cost of finished products produced for the month.

The method of controlling the cost of finished products was developed in the work, which, unlike the existing ones, includes: an internal control test, a general plan, a program, working documents. The proposed audit program will enable the auditor to cover all aspects of accounting for the cost of finished products at the enterprise, to investigate the correctness of the accounting of the cost of finished products, to detect violations in a timely manner, and to conduct a quality check.

In order to improve accounting documentation, information is proposed, namely: the formation of production costs and general production costs by elements, the distribution of general production costs according to the distribution base by normal capacity and when using direct costs related to the production of products, the determination of the production cost of finished products produced per month. This will speed up cost calculations and accounting, developed document templates will reduce the likelihood of accounting errors, cost overruns, and help the company organize accounting correctly.

Ключові слова: документування обліку, облік, організація обліку, відомості, контроль, перевірка, собівартість, готова продукція, елементи, тест, план, програми, робочі документи.

Key words: accounting documentation, accounting, organization of accounting, information, control, inspection, cost, finished products, elements, test, plan, programs, working documents.

ВСТУП

На промислових підприємствах велику вагу у витратах займає собівартість готової продукції. Особливістю формування собівартості є те, що на неї списують елементи витрат, а саме витрати: матеріальні, оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизаційні, інші операційні витрати, загальновиробничі витрати. Однак актуальною проблемою є відсутність документів для ведення обліку та проведення контролю.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями документування обліку та контролю собівартості готової продукції займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах ведення обліку та проведення контролю витрат. Проте саме питання розробки методики документування обліку та проведення контролю собівартості готової продукції розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є розробка документування обліку та контролю собівартості готової продукції для підвищення якості організації обліку.

Метою контролю собівартості готової продукції є дослідження правильності формуван-

ня собівартості готової продукції за елементами витрат та відображення в обліку та звітності.

Завдання проведення контролю собівартості готової продукції полягають у перевірці правильності: формування виробничих витрат та загальновиробничих витрат за елементами, розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю та при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції, визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції.

Тест внутрішнього контролю собівартості готової продукції подано в таблиці 1.

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, контролер приступає до розробки загального плану контролю собівартості готової продукції (табл. 2). Загальний план контролю собівартості готової продукції є документом організаційно-методологічного характеру. План складається з переліку робіт на декілька етапах і строків їх виконання із зазначенням виконавців.

При первинному контролі, процедури контролю будуть залежити від рівня довіри до попередніх результатів. Якщо контроль буде базуватися на даних попередньої перевірки, то необхідно уважно вивчити його робочі документи або детально організацію обліку.

Програму контролю собівартості готової продукції наведено в таблиці 3. Для вирішення поставлених завдань контролю собівартості го-

Таблиця 1. Тест внутрішнього контролю собівартості реалізованої продукції

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Яку продукцію випускає Ваше підприємство: - _____; - _____; - _____; - _____?				
2	Що включають виробничі витрати на Вашому підприємстві: - матеріальні витрати; - витрати на заробітну плату; - витрати на ЄСВ; - витрати на амортизацію; - інші витрати; - фінансові витрати?				
3	Що включають загальновиробничі витрати на Вашому підприємстві: - матеріальні витрати; - витрати на заробітну плату; - витрати на ЄСВ; - витрати на амортизацію; - інші витрати; - фінансові витрати?				
4	Що є базою розподілу загальновиробничих витрат на Вашому підприємстві: - відпрацьовані станко-години; - машино-години; - людино-години?				
5	Що включають в себе прямі витрати на Вашому підприємстві: - пряму працю; - прямі матеріали?				
6	Як визначається виробнича собівартість випущеної за місяць готової продукції: - Незавершене виробництво на початок місяця + Виробничі витрати за місяць + Незавершене виробництво на кінець місяця; - Незавершене виробництво на початок місяця - Виробничі витрати за місяць - Незавершене виробництво на кінець місяця; - Незавершене виробництво на початок місяця + Виробничі витрати за місяць - Незавершене виробництво на кінець місяця; - Незавершене виробництво на початок місяця - Виробничі витрати за місяць + Незавершене виробництво на кінець місяця?				
7	Як відображається в обліку списання собівартості готової продукції: - Дт 901 Кт 26; - Дт 901 Кт 23; - Дт 902 Кт 28; - Дт 903 Кт 23?				
8	Що відноситься до змінних загальновиробничих витрат: - електроенергія; - прибирання приміщення цеху; - амортизація цеху; - амортизація обладнання цеху; - оплата праці майстра цеху; - ЄСВ на оплату праці майстра цеху; - інші витрати?				
9	Що відноситься до постійних загальновиробничих витрат: - електроенергія; - прибирання приміщення цеху; - амортизація цеху; - амортизація обладнання цеху; - оплата праці майстра цеху; - ЄСВ на оплату праці майстра цеху; - інші витрати?				
10	Куди списується собівартість готової продукції: - на фінансовий результат; - на витрати виробництва; - на загальновиробничі витрати; - на витрати за елементами?				

Джерело: складено авторами.

отової продукції пропонуємо робочі документи (табл. 4—8), які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

Для документування обліку собівартості готової продукції відсутні первинні документи, а данні та відповідні розрахунки відображаються у довідках бухгалтерії, але це не зручно і витрачається багато зайвого часу. Для удосконалення документування

обліку запропоновані відомості, а саме: формування виробничих витрат та загальновиробничих витрат за елементами, розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю та при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції, визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції, що наведені у таблицях 9—13.

ВИСНОВКИ

У роботі розроблена методика проведення контролю собівартості готової продукції, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку собівартості готової продукції на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку собівартості готової продукції,

Таблиця 2. Загальний план проведення контролю собівартості готової продукції

Етап перевірки	Процедури перевірки	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування проведення перевірки собівартості реалізованої продукції		
Основний	Перевірка правильності формування виробничих витрат за елементами Перевірка правильності формування загальновиробничих витрат за елементами Перевірка правильності розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю Перевірка бази розподілу загальновиробничих витрат при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції Перевірка правильності визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції		
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки		

Джерело: складено авторами.

Таблиця 3. Програма контролю собівартості готової продукції

№	Мета	Перелік процедур контролю	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності формування виробничих витрат	Перевірка правильності формування виробничих витрат за елементами	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	СВ-1			
2	Впевнитись у правильності формування загальновиробничих витрат	Перевірка правильності формування загальновиробничих витрат за елементами	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	СВ-2			
3	Впевнитись у правильності розподілу загальновиробничих витрат	Перевірка правильності розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю	А, Б, В, Г, Е	Документальний, по суті, арифметичний, вибірковий	СВ-3			
4	Впевнитись у бази розподілу загальновиробничих витрат, якщо використовують прямі витрати, пов'язані з виробництвом продукції	Перевірка бази розподілу загальновиробничих витрат при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції	А, Б, В, Г, Е	Документальний, по суті, арифметичний, вибірковий	СВ-4			
5	Впевнитись у правильності визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції	Перевірка правильності визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції	А, Б, В, Г, Е	Документальний, по суті, арифметичний, вибірковий	СВ-5			
Критерії якості перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – С.								

Джерело: складено авторами.

Таблиця 4. Робочий документ СВ-1 — Перевірка правильності формування виробничих витрат за елементами

Вид готової продукції	За даними підприємства	За даними аудиту						Відхилення
		Матеріальні витрати	Витрати на заробітну плату	Витрати на ЄСВ	Витрати на амортизацію	Інші витрати	Разом	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 5. Робочий документ СВ-2 — Перевірка правильності формування загальновиробничих витрат за елементами

Вид готової продукції	За даними підприємства	За даними аудиту						Відхилення
		Матеріальні витрати	Витрати на заробітну плату	Витрати на ЄСВ	Витрати на амортизацію	Інші витрати	Разом	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 6. Робочий документ СВ-3 — Перевірка правильності розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю

Вид готової продукції	За даними підприємства	За даними аудиту										Відхилення
		База розподілу за нормальною потужністю, прями витрати	Загальновиробничі витрати за нормальною потужністю, у тому числі:		Сума постійних загальновиробничих витрат, що припадає на одиницю бази розподілу за нормальної потужності (5÷3)	База розподілу за фактичною потужністю, прями витрати	Фактичні загальновиробничі витрати, у тому числі:		Постійні розподілені загальновиробничі витрати (7×6)	Постійні нерозподілені загальновиробничі витрати (9-10)		
			змінні загальновиробничі витрати	постійні загальновиробничі витрати			змінні загальновиробничі витрати	постійні загальновиробничі витрати				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 7. Робочий документ СВ-4 — Перевірка розподілу загальновиробничих витрат при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції

Вид готової продукції	За даними підприємства	За даними аудиту									Відхилення
		Прямі витрати, грн					Змінні загально-виробничі витрати (субрахунок 911), грн	Постійні розподілені загально-виробничі витрати (субрахунок 912), грн	Витрати, списані за місяць на виробничу собівартість продукції, грн (гр.5 + гр.7 + гр.8)		
		Прямі матеріальні витрати	Прямі витрати на оплату праці	Інші прямі витрати	усього прямих витрати						
1	2	3	4	5	Сума (гр.2 + гр.3 + гр.4)	%	8	9	10	11	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 8. Робочий документ СВ-5 — Перевірка правильності визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції

Вид готової продукції	За даними підприємства					За даними аудиту					Відхилення				
	Незавершене виробництво на початок місяця, грн	Виробничі витрати за місяць, грн	Незавершене виробництво на кінець місяця, грн	Виробнича собівартість випущеної за місяць готової продукції, грн (2+3-4)	Визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції	Незавершене виробництво на початок місяця, грн	Виробничі витрати за місяць, грн	Незавершене виробництво на кінець місяця, грн	Виробнича собівартість випущеної за місяць готової продукції, грн (7+8-9)	визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції	Незавершене виробництво на початок місяця, грн	Виробничі витрати за місяць, грн	Незавершене виробництво на кінець місяця, грн	Виробнича собівартість випущеної за місяць готової продукції, грн	визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Джерело: складено авторами.

Таблиця 9. Відомість формування виробничих витрат за елементами

Вид готової продукції	Матеріальні витрати	Витрати на зарплату	Витрати на ЄСВ	Витрати на амортизацію	Інші витрати	Разом

Джерело: складено авторами.

Таблиця 10. Відомість формування загальновиробничих витрат за елементами

Вид готової продукції	Матеріальні витрати	Витрати на зарплату	Витрати на ЄСВ	Витрати на амортизацію	Інші витрати	Разом

Джерело: складено авторами.

Таблиця 11. Відомість розподілу загальновиробничих витрат

Вид готової продукції	База розподілу за нормальною потужністю, прямі витрати	Загальновиробничі витрати за нормальною потужністю, у тому числі:		Сума постійних загальновиробничих витрат, що припадає на одиницю бази розподілу за нормальною потужністю (4÷2)	База розподілу за фактичною потужністю, прямі витрати	Фактичні загальновиробничі витрати, у тому числі:		Постійні розподілені загальновиробничі витрати (6÷5)	Постійні нерозподілені загальновиробничі витрати (8-9)
		змінні загальновиробничі витрати	постійні загальновиробничі витрати			змінні загальновиробничі витрати	постійні загальновиробничі витрати		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Джерело: складено авторами.

Таблиця 12. Відомість розподілу загальновиробничих витрат, якщо використовують прямі витрати, пов'язані з виробництвом продукції

Вид готової продукції	Прямі витрати, грн					Змінні загально-виробничі витрати (субрахунок 911), грн	Постійні розподілені загально-виробничі витрати (субрахунок 912), грн	Витрати, списані за місяць на виробничу собівартість продукції, грн (5+7+8)
	Прямі матеріальні витрати	Прямі витрати на оплату праці	Інші прямі витрати	усього прямих витрати				
				Сума (2+3+4)	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Джерело: складено авторами.

Таблиця 13. Відомість визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції

Вид готової продукції	Незавершене виробництво на початок місяця, грн	Виробничі витрати за місяць, грн	Незавершене виробництво на кінець місяця, грн	Виробнича собівартість випущеної за місяць готової продукції, грн (2+3+4)	Визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції
1	2	3	4	5	6

Джерело: складено авторами.

вчасно виявити порушення, провести якісну перевірку.

Для удосконалення документування обліку запропоновані відомості, а саме: формування виробничих витрат та загальновиробничих витрат за елементами, розподілу загальновиробничих витрат відповідно бази розподілу за нормальною потужністю та при використанні прямих витрат, пов'язаних з виробництвом продукції, визначення виробничої собівартості випущеної за місяць готової продукції. Це прискорить розрахунки собівартості та відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, завищення витрат та допоможуть підприємству правильно організувати облік.

Література:

1. Меліхова Т. О., Шишига М. П. Удосконалення обліку і аудиту адміністративних витрат підприємства. Економіка та держава. 2020. № 11. С. 28—34. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.11.28
2. Меліхова Т. О., Троян О. В., Лауреанті Д. С. Удосконалення методики внутрішнього контролю витрат на виробництво для підвищення економічної безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 3. С. 34—41.

3. Феофанов А. К., Меліхов В. В. Удосконалення внутрішнього аудиту витрат на виробництво для покращення ефективності роботи підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7508> (дата звернення: 16.10.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.82

4. Макаренко А. П., Хайло Г. С. Розробка програми аудиту витрат на виробництво продукції з метою підвищення ефективності діяльності підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 1. С. 68—75.

5. Макаренко А. П., Ряннічева А. А. Удосконалення методики аудиту виробничої собівартості продукції підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 2. С. 12—19. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.2.12

6. Макаренко А. П., Босенко Е. О. Організація та методика аудиту готової продукції. Ефективна економіка. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6818> (дата звернення: 16.10.2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.3

7. Меліхова Т. О., Феофанова І. В., Лісіна Н. А. Удосконалення методики аудиту готової продукції для покращення системи обліку на

підприємстві. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 1. С. 19—26. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.1.19

8. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 184 с.

9. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту : навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190с.

10. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.

11. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.

12. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава, 2018. № 1. С. 69—75.

13. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.

14. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

15. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II : навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 368 с.

References:

1. Melikhova, T. and Shyshyha, M. (2020), "Improving accounting and auditing of administrative costs of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 11, pp. 28—34. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.11.28

2. Melikhova, T., Troyan, O. and Laureant, D. (2019), "Improvement of internal control method of costs of production for increasing enterprise economic security", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 3, pp. 34—41.

3. Feofanov, L. K. and Melikhov, V. V. (2019), "Improve internal audit of production costs to improve

enterprise performance", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7508> (Accessed 16 Oct 2023). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.82

4. Makarenko, A. and Khailo, A. (2017), "Development of goods manufactured cost auditing program with the aim of company activity increase", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 68—75.

5. Makarenko, A. and Ryanicheva, A. (2019), "Improvement of the methodology of the audit production cost of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 12—19.

6. Makarenko, A. P. and Bosenko, E. O. (2019), "Audit of finished products", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6818> (Accessed 16 Oct 2023).

7. Melikhova, T., Feofanova, I. and Lisina, N. (2020), "Improvement of the finished product audit methodology for improving the enterprise accounting system", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 19—26.

8. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

9. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

10. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

11. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formirovanyie, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency]*, Kherson, Ukraine.

12. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

13. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti Theory and methods of documentation in accounting and auditing [Теорія і методика документування в обліку та аудиті]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

14. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), *Teoriya bukhgalterskoho obliku. Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders [Теорія бухгалтерського обліку]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

15. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak Yu. M. (2023), *Finansovyy oblik II. [Financial accounting II]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 20.10.2023 р.